

Kristinehamns kommun

kommunen@kristinehamn.se

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter prioriterad tillsyn i Brogårdsgymnasiet
i Kristinehamn kommun

Tillsyn i Brogårdsgymnasiet

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Kristinehamns kommun under våren 2015. Brogårdsgymnasiet besöktes av Skolinspektionen mellan den 7 och 12 maj 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Skolverkets officiella statistik visar att av de elever som fick avgångsbetyg läsåret 2013/14 fick 78 procent gymnasieexamen. Motsvarande andel i hela riket var 90 procent för de gymnasieprogram som skolenheten erbjuder. Andelen för de enskilda program som Skolverket redovisar var för el- och energiprogrammet 81 procent (87 procent i riket), för naturvetenskapsprogrammet 80 procent (94 procent i riket), för samhällsvetenskapsprogrammet 82 procent (90 procent i riket) och för teknikprogrammet 92 procent (88 procent i riket). Av de elever som började på de nationella programmen läsåret 2011/12 avslutade 67 procent utbildningen med gymnasieexamen inom tre år. Motsvarande andel för riket var 73 procent. Den genomsnittliga betygspoängen var 13,9 att jämföra med 14,4 i riket för de aktuella gymnasieprogrammen. I samtliga inledande kurser i gymnasiegemensamma ämnen nådde drygt 95 procent av eleverna minst betyget E, förutom i kurserna Ma 1 och Na 1 där andelen var strax under 87 respektive 76 procent. I gymnasiearbetet uppnådde 99 procent av eleverna betyget E.

Trygghet och studiero

Skolinspektionens enkät som skickats ut till kommunen inför tillsynen besvarades under höstterminen 2014 av 113 elever i år 2, en svarsfrekvens på 93 procent. Av dessa elever svarade 87 procent att det "Stämmer helt och hållet" eller "Stämmer ganska bra" på påståendet "Jag känner mig trygg i skolan", att jämföra med 91 procent av de elever i riket som besvarat enkäten. När det gäller studiero svarade 82 procent av eleverna i år 2 "Stämmer helt och hållet" eller "Stämmer ganska bra" på påståendet "Jag har studiero på lektionerna". Den genomsnittliga andelen som svarade på samma sätt bland samtliga elever som deltog i enkätundersökningen i riket var 68 procent.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2015-10-26
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2015-10-26
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-10-26
8. Garanterad undervisningstid i yrkesprogram	Ingen brist konstaterad	

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att de flesta eleverna vid Brogårdsgymnasiet trivs och ges en utbildning som till stora delar motsvarar kraven i författningarna, men det framkommer även brister som behöver åtgärdas. Framförallt skulle skolan behöva systematisera sitt arbete både avseende uppföljning av kunskapsresultaten och beträffande värdegrundsfrågor. Trots att kunskapsresultaten, som ligger under riksgenomsnittet, sammanställs så analyseras inte resultaten. Skolan har för innevarande läsår utarbetat

prioriterade områden och strategier som inte utgår från en analys av resultaten och som saknar åtgärder och planering för genomförande.

Det saknas även en systematik i det målinriktade arbetet mot kränkande behandling. Skolan har inte utarbetat åtgärder mot kränkande behandling utifrån en kartläggning av behov på skolenheten. Skolan har heller inte uppmärksammat brister i skolans värdegrundsarbete eftersom planering och uppföljning av detta arbete saknas. Rektorn behöver därför se till att kvalitetsarbetet på skolenheten sker systematiskt och att arbetet mot kränkande behandling blir målinriktat.

Rektorn behöver även utveckla elevhälsans arbete så att det stödjer elevernas arbete mot målen genom att främst verka förebyggande och hälsofrämjande. Även här behöver arbetet bli målinriktat med planerade åtgärder baserade på de behov som kan identifieras på skolan.

Nämnda brister kan få till följd att skolan, eftersom man inte vet vilka behoven är och inte dokumenterar eller följer upp genomförda åtgärder på grupp- och skolnivå, inte arbetar på ett sådant sätt att kvaliteten i utbildningen förbättras.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Kristinehamns kommun att senast den 26 oktober 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och vara fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kristinehamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6–10 §§ skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling.

Rektorn ska varje år, utifrån en kartläggning av identifierade behov, planera konkreta och uppföljningsbara åtgärder för att förebygga kränkande behandling och se till att åtgärderna genomförs.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever genom att se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Eleverna ger i intervjuerna exempel på att lärarna lyfter värdegrundsfrågor såsom jämlikhet och demokrati när det ingår i kurserna, men endast någon enstaka gång eller inte alls tar upp andra värdegrundsfrågor såsom HBTQ-frågor eller att visa hänsyn och respekt mot andra. I intervjuer säger elever på några program att de känner till skolans likabehandlingsplan, medan elever på andra program säger att de inte gör det. Eleverna säger att de varje år fyller i en trivselenkät, men de får inte reda på vad enkäten visade.

Lärarna berättar i intervju om hur åtgärderna i likabehandlingsplanen tas fram. Den skrivs om varje år efter en diskussion bland lärarna och med elevrådet. Lärarna uppger att arbetslagen ger information om vad som behöver tas upp i planen och elevhälsan bidrar. Skolan har en trivselenkät som görs varje år i mars – april, men enkäten har inte någon koppling till planen, säger lärarna. Lärarna säger att de tar upp värdegrundsfrågor utifrån sina ämnen och har fått veta att de ska få frågor som alla kan jobba med tillsammans med sina elever, men det har de ännu inte fått. Lärarna säger att det inte finns ett värdegrundsarbete som är gemensamt och systematiskt styrt av rektor.

Skolinspektionen fick ta del av skolans enkät, "Elevattitydenkäten" för 2014/15, före tillsynsbesöket. Enkäten är framtagen för alla gymnasieelever inom den kommunala skolan i Kristinehamn och eleverna har fått svara på frågor inom en rad olika områden. Under rubriken "Om den sociala situationen" finns fem frågor. En av dessa gäller arbetsron och två är självskattningsfrågor om elevens eget bemötande mot andra. Två frågor handlar om elevens egen upplevelse av sin sociala situation. Dessa frågor lyder "Trivs du på skolan?" och "Upplever du skolan som en trygg plats?".

Vid intervju med elevhälsans representanter framkommer att det är upp till varje mentor att på klassråd tid ta upp värdegrundsfrågor och att det saknas uppföljning av värdegrundsarbetet. Elevhälsans representanter berättar att det i trivselenkäten tidigare har funnits frågor kring om eleven blivit kränkt och liknande, men de vet inte varför dessa togs bort. På grund av enkätens

begränsningar finns funderingar på att börja djupintervjua elever, uppger elevhälsan. Åtgärderna i likabehandlingsplanen baseras mycket på det som mentorer berättar och vad som kommer fram på klassråd och minikonferenser. Det finns ingen systematik i arbetet med åtgärder mot kränkande behandling på skolan, säger elevhälsans representanter.

Rektorn berättar i intervju att åtgärderna i likabehandlingsplanen är framtagna utifrån "Elevattitydenkäten", som är skolans trivselenkät, och tillägger att det också kan vara sådant som framkommit vid till exempel samtal mellan kurator och elever. Rektorn kan inte, utifrån frågornas formulering i trivselenkäten, närmare precisera hur det går till när åtgärderna i likabehandlingsplanen tas fram. Rektorn berättar att enkätresultatet ska diskuteras på klassråden, sedan vill han införa djupintervjuer med elever från varje klass. Ambitionen är att genomföra samtalen innan sommarlovet, säger rektorn. "I år planerar vi att mentorerna genomför djupintervjuer med 2-3 elever per klass för att kunna komma med förslag på aktiviteter som utvecklar värdegrundsarbetet", skriver rektor som svar på Skolinspektionens frågor före tillsynsbesöket. Rektorn berättar i intervju att han vid flera tillfällen påpekat för lärarna att värdegrundsfrågor ska diskuteras och att mycket tas upp inom ramen för kurserna.

Skolinspektionen har även tagit del av dokumentet *Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling för Brogårdsgymnasiet*. Under rubriken "Kartläggning" finns en lista där "En elevattitydenkät som bl.a. behandlar trivselsfrågor" utgör den enda punkt som nämner ett strukturerat sätt att identifiera behov på en övergripande nivå. Under rubriken "Följande förebyggande åtgärder genomförs varje år" finns en lista med sju punkter varav fyra handlar om att ta fram och implementera likabehandlingsplanen, två berör den ordinarie undervisningen utifrån innehållet i kursplanerna och en punkt nämner utbildning om diskriminering och kränkande behandling för personal och elever för vilken det dock saknas en planering. Under rubriken "Aktiva åtgärder under läsåret 2014/15" finns tre punkter. En av dessa är en åtgärd – en temadag om psykisk hälsa. En punkt berättar om att skolsköterskan ska undersöka vidare hur kartläggning ska kunna göras på skolan, och den tredje tar upp sociala medier som ett identifierat behovsområde, men det finns ingen konkret åtgärd som skolan planerar att genomföra.

Av Skolinspektionens utredning framgår att det på skolan inte bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Lärares och elevhälsans utsagor visar att det inte bedrivs ett gemensamt, systematiskt arbete mot kränkande behandling, och enligt eleverna diskuteras värdegrundsfrågor som handlar om hänsyn och respekt för andra människor

sällan eller aldrig. Det är oklart om de kartläggningar som görs är heltäckande och om de används när planen mot kränkande behandling utarbetas. Kopplingen mellan de angivna åtgärderna och kartläggningen är dessutom inte tydlig, utom i ett fall då det saknas en konkret, planerad åtgärd. Detta innebär att det vid skolan inte finns ett samlat arbete för att förebygga och förhindra att kränkande behandling sker.

Motivering till föreläggande som ingripande

Kristinehamns kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Kristinehamns kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kristinehamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att elevhälsan främst används förebyggande och hälsofrämjande i verksamheten för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska elevhälsan omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I skolans *Elevhälsoplan 2014-2015* finns en klart uttalad ambition att elevhälsan, tillsammans med rektor och pedagogisk personal, "ska skapa en lärande situation som ger eleverna möjlighet att nå målen för undervisningen [...] tyngdpunkten ligger på skolan som arbetsmiljö och insatserna bör i första hand vara hälsofrämjande och förebyggande".

Rektorn berättar i intervju att den vid förvaltningen anställda elevhälsostrategen håller i arbetet med att stärka det förebyggande elevhälsoarbetet på kommunens skolor. Elevhälsostrategen fortbildar också alla skolledare. Målsättningen är att det ska blir mer förebyggande hälsoarbete vid skolorna. På skolans elevhälsomöten är det alltid först fokus på allmänna och förebyggande frågor, säger rektorn. Som hälsofrämjande åtgärd på skolenivå nämner rektorn arbetet med psykisk hälsa som elever varit med och planerat. Nästa tema blir problematiken kring nätmobbing. Meningen är att temadagar ska följas upp med diskussioner i klasserna, tillägger rektorn.

Representanter för elevhälsan berättar i intervju att eleverna idag blir allt mer stressade, och de ser en ökande andel elever som har sömnsvärigheter. De ska försöka få till ett sätt att nå alla kring detta. Elevhälsan har nu iordningställt ett rum där elever kan vistas när de inte vill vara i korridoren, vilket kan skapa förutsättningar för en bra skoldag för fler elever. På frågan om rektorn initierar diskussioner om det förebyggande och hälsofrämjande arbetet svarar elevhälsans representanter att rektorn endast tagit upp strategier för elever som ska börja på skolan. Elevhälsans representanter berättar att deras förebyggande och hälsofrämjande arbete består i skolköterskans individuella samtal i årskurs 1 och att hon ibland är med i Studiehjälpen.

Skolinspektionen har tagit del av skolans *Uppföljning av skolans resultat beträffande kunskaper och värdegrundsarbete* som bland annat innehåller skolans prioriterade områden och strategier för läsåret 2014/15. Här finns en lista över "Elevhälsans stöd på organisations-, grupp- och individnivå". Här framgår det att av elevhälsans stöd detta läsår utgör endast skolköterskans hälsosamtal ett förebyggande arbete.

Skolinspektionens utredning visar att skolan har en uttalad ambition att utveckla elevhälsans arbete så att det, huvudsakligen genom förebyggande och hälsofrämjande insatser, ska stödja elevernas möjligheter att nå målen och att detta arbete påbörjats. Till stöd i det arbetet har rektor en elevhälsostrateg som arbetar på förvaltningsnivå. Granskningen visar även att elevhälsan inte har en planering för att genomföra förebyggande och hälsofrämjande insatser, vilket kan vara orsaken till att de insatser som görs endast är sporadiska. Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete uppfyller därmed inte kravet på att utgöra den främsta delen av elevhälsans arbete.

Motivering till föreläggande som ingripande

Kristinehamns kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Kristinehamns kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnena, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Kristinehamns kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att personalen ges tillgång till och medverkar i en analys av resultaten samt att åtgärder till följd av analysen beslutas.

Rektorn ska planera för genomförandet av de beslutade utvecklingsåtgärderna och genomföra dessa.

Rektorn ska se till att uppföljning, beslut om åtgärder och planering för att genomföra dessa dokumenteras.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen ska rektor på skolenhetsnivå ansvara för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever.

Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten ska nödvändiga åtgärder vidtas.

Enligt läroplanen har rektor, som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal, ansvar för skolenhetens resultat.

Lärare berättar i intervju att resultatbedömningar och analyser görs i ämnes – och arbetslag, underlagen lämnas sedan till rektorn. Lagen gör handlingsplaner som ska leda till en högre måluppfyllelse och som utvärderas året därpå. Däremot vet inte lärarna om detta sedan kommer att bli underlag för rektorns åtgärder för hela skolan eftersom rektorn började sin tjänst på skolan i höstas. Enligt skolans tidsplan ska en analys av elevernas kunskapsresultat genomföras i juni, dessutom ska lärarna i mitten av varje termin göra en bedömning av var eleverna befinner sig i förhållande till kunskapskraven. Vid intervju med lärarna framkommer att rektorn ger dem frågor att jobba med, men frågor om de troliga orsakerna till resultatens utfall ställs inte, utan rektors frågor handlar om anpassningar och stöd på individnivå, säger lärarna.

Ledningsgruppen berättar i intervju att de har tagit fram ett arbetsmaterial för att fler elever ska klara alla kunskapskrav. Denna process, som man arbetar med i oktober och mars, grundar sig enligt ledningsgruppen på att arbetslagen vet vilka elever som inte klarat kunskapskraven varefter analys görs och bollas tillbaka till arbetslag och ämneslag. Diskussionen är oftast på individnivå.

Skolinspektionen har tagit del av skolans dokument *Uppföljning av skolans resultat beträffande kunskaper och värdegrundsarbete*. Här finns frågor för arbetslag att diskutera, prioriterade områden 2014/15 och tabeller över resultat och resultatförändringar i åk 1 och 3 med uppföljning av dessa. Därefter följer rubriken "Analys" och listor över "Strategier" för att uppnå olika mål, förteckningar över "Elevhälsans stöd", "Samarbetsformer" samt kompetensutvecklingsbehov. Den del som benämns "Analys" består av ett antal konstateranden av hur resultaten ser ut, men det finns ingen reflektion om varför resultaten ser ut så. Strategierna består av korta punkter där det framgår vad man vill åstadkomma eller arbeta med för att utveckla eller förbättra i verksamheten. Det saknas i så gott som samtliga fall uppgifter om vad åtgärderna ska bestå i, hur och när de ska genomföras och vem som är ansvarig. Under rubriken "Prioriterade områden för Brogårdsgymnasiet 2014/15" finns sex korta meningar som talar om vilka områden skolan ska arbeta för att förbättra. Inte heller här finns någon planering av hur detta ska genomföras.

Rektor berättar i intervju att analysen av resultaten från juni 2014 har föregående skolledning gjort men att han har kunnat använda sig av underlaget. När Skolinspektionen efterfrågar en planering för genomförandet av skolans strategier och prioriterade områden uppger rektor att varje lag gör en handlingsplan där åtgärderna finns. Planering av åtgärderna finns, enligt rektorn, i varje arbetslags handlingsplan och de är utgångspunkten till sammanfattningen som rektorn sedan ska göra.

Skolinspektionen begärde efter tillsynsbesöket ut de handlingsplaner där arbetslagen skulle ha åtgärder dokumenterade för detta läsår. Av de svar som Skolinspektionen fick är det ett arbetslag som kan uppvisa dokumenterad planering för genomförande av ett av sina mål. Tre lag saknar handlingsplaner varav två hänvisar till skolans plan.

Skolinspektionens utredning visar att man på skolan sammanställer kunskapsresultaten för att en analys ska kunna göras på både individ-, grupp- och skolnivå. Därefter genomförs dock inga analyser på grupp- och skolnivå som leder till åtgärder. Inga kvalitetsutvecklande åtgärder har beslutats utifrån en analys av resultaten eftersom det systematiska kvalitetsarbetet endast

baseras på uppföljning av resultat, inte på analyser om varför eleverna uppnått dessa resultat. Utan att ha identifierat orsakerna till resultaten, och därmed vilka behov som behöver åtgärdas, har rektor beslutat om vilka prioriterade mål och vilka strategier skolenheten ska arbeta med. Hur detta arbete ska genomföras finns det dock ingen dokumenterad planering för vare sig på grupp- eller skolenivå. Skolinspektionens utredning visar därmed att skolan inte bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete som uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Kristinehamns kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Kristinehamns kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram (om yrkesprogram och/eller introduktionsprogram finns vid skolenheten)

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med

arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Garanterad undervisningstid i yrkesprogram

En viktig förutsättning för att uppnå utbildningens mål är att elever får undervisning i en tillräcklig omfattning. Tillsammans med andra faktorer som ett aktivt lärarstöd och en god arbetsmiljö har undervisningstiden betydelse för vilka resultat som uppnås. Elever på yrkesprogrammen har enligt skollagen rätt till minst 2 430 undervisningstimmar om 60 minuter (garanterad undervisningstid). Undervisningen behöver planeras och genomföras på ett sådant sätt att varje elev får sin garanterade undervisningstid. I detta ingår att skolenheten följer upp vilken undervisning som faktiskt blivit av för att kunna kompensera elever för förlorad undervisningstid, exempelvis vid inställda lektioner eller om en elevs undervisningspass förläggs samtidigt som elevens arbetsplatsförlagda lärande (APL).

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

Beslut

2015-06-24
17 (19)

Dnr 43 - 2014:8021

På Skolinspektionens vägnar

Frida Eek
Beslutsfattare

Cecilia Byström
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Brogårdsgymnasiet

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Bilaga 2: Fakta om Brogårdsgymnasiet

Brogårdsgymnasiet är den ena av Kristinehamns två gymnasieskolor och ligger i Kristinehamns tätort. Skolan leds av rektor i samarbete med biträdande rektor, vilka tillsammans med arbetslagsledarna utgör skolans ledningsgrupp. Rektor började sin tjänst vid gymnasieskolan hösten 2014.

Enligt uppgifter från rektorn finns det vid tillfället för tillsynen 396 elever på nationella program fördelade på ekonomiprogrammet (37), estetiska programmet (78), naturvetenskapsprogrammet (63), samhällsvetenskapsprogrammet (106), teknikprogrammet (43), el-och energiprogrammet (48) och handels- och administrationsprogrammet (21). Humanistiska programmet erbjuds också, men har idag inga elever. Skolan har 8 elever på introduktionsprogram.